

Έγγραφο συνόδου

B9-0510/2022

21.11.2022

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ

εν συνέχεια δήλωσης της Επιτροπής

σύμφωνα με το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού

σχετικά με την έκβαση του εκσυγχρονισμού της Συνθήκης για τον Χάρτη
Ενέργειας
(2022/2934(RSP))

Danuta Maria Hübner, Maria da Graça Carvalho

εξ ονόματος της Ομάδας PPE

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την έκβαση του εκσυγχρονισμού της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας (2022/2934(RSP))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τον Χάρτη Ενέργειας του 1994,
- έχοντας υπόψη την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην 33η σύνοδο της Διάσκεψης για τον Χάρτη Ενέργειας (COM (2022) 0521),
- έχοντας υπόψη την πρόταση απόφασης του Συμβουλίου της 5ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Euratom στην 33η σύνοδο της διάσκεψης του Χάρτη Ενέργειας (COM (2022) 0522),
- έχοντας υπόψη τη διαδικασία εκσυγχρονισμού της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας (ΣΧΕ), η οποία ξεκίνησε το 2017, και τη σχετική πρόταση κειμένου της ΕΕ,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 5ης Οκτωβρίου 2022, σχετικά με συμφωνία μεταξύ των κρατών μελών, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας για την ερμηνεία της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας (COM (2022) 0523),
- έχοντας υπόψη την «κατ' αρχήν συμφωνία» επί του σχεδίου εκσυγχρονισμένης ΣΧΕ που επιτεύχθηκε στις 24 Ιουνίου 2022,
- έχοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 2ας Σεπτεμβρίου 2021 στην υπόθεση C-741/19 (προδικαστική απόφαση για τη *Δημοκρατία της Μολδαβίας κατά Komstroy LLC*)¹,
- έχοντας υπόψη την εντολή που δόθηκε το 2017 στην ομάδα εργασίας III της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το Διεθνές Εμπορικό Δίκαιο (UNCITRAL) να εργαστεί για τη μεταρρύθμιση της επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους (ΕΔΕΚ),
- έχοντας υπόψη τις οδηγίες διαπραγμάτευσης που εξέδωσε το Συμβούλιο το 2018 με τις οποίες εξουσιοδοτείται η Επιτροπή να διαπραγματευθεί, εξ ονόματος της ΕΕ και στο πλαίσιο της UNCITRAL, σύμβαση για τη δημιουργία πολυμερούς δικαστηρίου για την επίλυση επενδυτικών διαφορών, και την επακόλουθη σχετική πρόταση της ΕΕ,
- έχοντας υπόψη τις πολιτικές κατευθύνσεις για την επόμενη Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2019-2024 με τίτλο «Μια Ένωση που επιδιώκει περισσότερα – Το πρόγραμμά μου για την Ευρώπη»,
- έχοντας υπόψη τη συμφωνία που εγκρίθηκε στην 21η Διάσκεψη των μερών της

¹ EU:C:2021:655.

Σύμβασης-πλαisiού των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή στο Παρίσι, στις 12 Δεκεμβρίου 2015 (Συμφωνία του Παρισιού),

- έχοντας υπόψη τις εμπορικές και επενδυτικές συμφωνίες που έχει συνάψει η ΕΕ, και, ειδικότερα, τις συμφωνίες «δεύτερης γενιάς» με τον Καναδά, τη Σιγκαπούρη, το Βιετνάμ και την Ιαπωνία,
 - έχοντας υπόψη τη συμφωνία εμπορίου και συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, αφενός, και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, αφετέρου², η οποία τέθηκε σε ισχύ την 1η Μαΐου 2021, και ειδικότερα τον τίτλο II σχετικά με τις υπηρεσίες και τις επενδύσεις,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 115 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 132 παράγραφος 2 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή διαπραγματεύθηκε εξ ονόματος της ΕΕ και των κρατών μελών της τον εκσυγχρονισμό της Συνθήκης για τον Χάρτη Ενέργειας (ΣΧΕ) του 1994, με τον οποίο, μεταξύ άλλων, μεταρρυθμίζονται τα πρότυπα της ΣΧΕ για την προστασία των επενδύσεων και οι μηχανισμοί επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους και επιτρέπεται ρητά στις χώρες να λαμβάνουν κανονιστικά μέτρα για λόγους όπως η προστασία του περιβάλλοντος ή η δράση για το κλίμα·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι, κατά την 33η συνεδρίασή της στις 22 Νοεμβρίου 2022, η διάσκεψη του Χάρτη Ενέργειας («Διάσκεψη») αναμένεται να εγκρίνει τις αποφάσεις που σχετίζονται με τον εκσυγχρονισμό της ΣΧΕ όσον αφορά την έναρξη ισχύος και την προσωρινή εφαρμογή τροποποιήσεων του κειμένου της ΣΧΕ και αλλαγών και/ή τροποποιήσεων των παραρτημάτων της·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ διαθέτει αριθμό ψήφων ισοδύναμο με τον αριθμό των κρατών μελών της που είναι συμβαλλόμενα μέρη της ΣΧΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο εάν η ΕΕ δεν ασκήσει το δικαίωμα ψήφου της, μπορούν τα κράτη μέλη της να ασκήσουν τα δικά τους δικαιώματα ψήφου·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη της ΕΕ που είναι συμβαλλόμενα μέρη της ΣΧΕ θα πρέπει να κυρώσουν τη συμφωνία για την εκσυγχρονισμένη ΣΧΕ, σύμφωνα με τους εθνικούς τους κανόνες σχετικά με την κύρωση, χωριστά από την κύρωση της ΕΕ, για τα μέρη της ΣΧΕ που εμπίπτουν στην εθνική τους αρμοδιότητα·
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Πρόεδρος της Επιτροπής Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, σε συνέχεια προηγούμενων δεσμεύσεων της Επιτροπής, δεσμεύτηκε το 2019 στις πολιτικές κατευθύνσεις της για την επόμενη Επιτροπή να «προτείνει πάντα την προσωρινή εφαρμογή των εμπορικών συμφωνιών μόνον αφού το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο δώσει την έγκρισή του»·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι περίπου 1 500 διμερείς επενδυτικές συμφωνίες που

² EE L 149 της 30.4.2021, σ. 10.

κυρώθηκαν από τα κράτη μέλη πριν από τη Συνθήκη της Λισαβόνας εξακολουθούν να ισχύουν και περιλαμβάνουν το παλαιό μοντέλο κανόνων σχετικά με την προστασία των επενδύσεων, δεν προβλέπουν κανένα ρητό δικαίωμα ρύθμισης ή εξαιρέσεις για τα περιβαλλοντικά μέτρα και τα μέτρα μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και εφαρμόζουν το μη μεταρρυθμισμένο σύστημα επίλυσης διαφορών επενδυτή-κράτους, όπως και το υφιστάμενο ΣΧΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έχει τεθεί σε ισχύ καμία από τις νέες διεθνείς επενδυτικές συμφωνίες (ΔΕΣ) που ακολουθούν μια σύγχρονη προσέγγιση την οποία διαπραγματεύεται η ΕΕ από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας και μετά·

1. επικροτεί τις προσπάθειες της ΕΕ και των κρατών μελών της να προωθήσουν τη διαδικασία εκσυγχρονισμού της ΣΧΕ, ιδίως όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό των προτύπων προστασίας των επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και τον περιορισμό της προστασίας που παρέχεται στις νέες και υφιστάμενες επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα·
2. αναγνωρίζει ότι η εκσυγχρονισμένη ΣΧΕ αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγματεύσεως ως απάντηση στο επιτακτικό αίτημα που διατυπώνουν τα κράτη μέλη της ΕΕ από τον Νοέμβριο του 2018 με σκοπό τη μεταρρύθμιση των κανόνων προστασίας των επενδύσεων και την ευθυγράμμιση της Συνθήκης με τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η ΕΕ στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού· υποστηρίζει τις προσπάθειες εκσυγχρονισμού της ΣΧΕ·
3. εκφράζει τη λύπη του για το αποτέλεσμα της συνεδρίασης της Επιτροπής των Μονίμων Αντιπροσώπων (EMA) της 18 Νοεμβρίου 2022· σημειώνει ότι αρκετά κράτη μέλη ανακοίνωσαν πρόσφατα την πρόθεσή τους να αποχωρήσουν από τη ΣΧΕ·
4. εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, παρά την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση *Δημοκρατία της Μολδαβίας κατά Komstroy LLC*, σύμφωνα με την οποία οι διατάξεις περί διαιτησίας επενδυτών-κράτους που περιέχει η ΣΧΕ δεν είναι εφαρμοστέες στην περίπτωση ενδοενωσιακών διαφορών, οι διαιτητές εξακολουθούν να αγνοούν κάθε τόσο την απόφαση και να εκδικάζουν ενδοενωσιακές διαφορές· σημειώνει ότι βρίσκονται σε εξέλιξη περισσότερες από 40 ενδοενωσιακές υποθέσεις διαιτησίας για επενδύσεις με βάση την ΣΧΕ· εκφράζει την ικανοποίησή του για την τροποποίηση της ρήτρας σχετικά με τη συμμετοχή περιφερειακών οργανισμών οικονομικής ολοκλήρωσης που προβλέπεται στην εκσυγχρονισμένη ΣΧΕ, με σκοπό την αποτροπή της διαιτησίας μεταξύ επενδυτών της ΕΕ και κρατών μελών· είναι πεπεισμένο ότι ο ασφαλέστερος νομικός τρόπος για να διασφαλιστεί ο τερματισμός των ενδοενωσιακών διαφορών είναι ο εκσυγχρονισμός της ΣΧΕ·
5. λαμβάνει υπό σημείωση την πρόταση της Επιτροπής για σύναψη συμφωνίας μεταξύ των μερών σχετικά με τη μη εφαρμογή της ECT σε ενδοενωσιακές διαφορές· υπενθυμίζει ότι όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να είναι συμβαλλόμενα μέρη σε αυτήν τη συμφωνία προκειμένου να εξασφαλιστεί η σκοπιμότητά της· υπογραμμίζει ότι η συμφωνία μεταξύ των μερών δεν θα είναι εφαρμοστέα σε άλλα συμβαλλόμενα μέρη της ΣΧΕ, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ελβετία ή η Ιαπωνία, οι εταιρείες των οποίων θα εξακολουθούν να είναι σε θέση να εγείρουν αξιώσεις κατά των κρατών μελών της ΕΕ κατά τη διάρκεια της εφαρμογής της ρήτρας λήξης ισχύος σε περίπτωση

αποχώρησης από τη ΣΧΕ· επαναλαμβάνει την πεποίθησή του ότι ο ασφαλέστερος νομικός τρόπος για να διασφαλιστεί ο τερματισμός των ενδοενοσιακών διαφορών είναι η άμεση τροποποίηση της Συνθήκης, δεδομένου ότι οι διαιτητές έχουν επανειλημμένα επιλέξει να βασίσουν τις αποφάσεις τους αποκλειστικά και μόνο στην ερμηνεία της Συνθήκης αντί να υιοθετήσουν μια ολιστική προσέγγιση·

6. εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η διαδικασία εκσυγχρονισμού θα ευθυγραμμίσει τη Συνθήκη με τη Συμφωνία του Παρισιού· αναγνωρίζει ότι η επίτευξη των στόχων της ΕΕ για το κλίμα μπορεί να τηρηθεί, δεδομένου ότι οι εκσυγχρονισμένοι κανόνες επιτρέπουν στην ΕΕ και στα κράτη μέλη της να εφαρμόζουν τις απαιτούμενες πολιτικές για το κλίμα και την ενεργειακή μετάβαση·
7. πιστεύει ότι η ΕΕ υπήρξε αξιόπιστος διαπραγματευτικός εταίρος στις διαπραγματεύσεις για τη ΣΧΕ, ιδίως στις προσπάθειές της να επαναβεβαιώσει ρητά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όλων των συμβαλλόμενων μερών στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού· εκφράζει την ικανοποίησή του για την ενσωμάτωση εκσυγχρονισμένων προτύπων προστασίας των επενδύσεων σύμφωνα με τη μεταρρυθμισμένη προσέγγιση της ΕΕ και το «δικαίωμα ρύθμισης», ιδίως όσον αφορά τη δράση για το κλίμα και τη μετάβαση σε καθαρές μορφές ενέργειας·
8. υπογραμμίζει ότι, σε μια εποχή στην οποία απαιτείται επιτάχυνση των παγκόσμιων επενδύσεων στην καθαρή ενέργεια, μια εκσυγχρονισμένη ΣΧΕ θα παράσχει το αναγκαίο νομικό πλαίσιο για την παροχή κινήτρων στις ευρωπαϊκές εταιρείες ενέργειας ώστε να επενδύουν στην ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε άλλα συμβαλλόμενα μέρη, στα οποία περιλαμβάνονται πολλές αναπτυσσόμενες χώρες οι οποίες εξαρτώνται από την ισχυρή κινητοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων για να επιτύχουν τη μετάβαση σε μια καθαρή οικονομία·
9. υποστηρίζει τη θέση της ΕΕ ότι θα πρέπει να αποκλειστεί η προστασία των επενδύσεων σε ορυκτά καύσιμα· εκφράζει την ανησυχία του για το γεγονός ότι, εάν δεν εγκριθεί η εκσυγχρονισμένη ΣΧΕ, όλα τα κράτη μέλη που εξακολουθούν να είναι συμβαλλόμενα μέρη της ΣΧΕ θα συνεχίσουν να προστατεύουν τις υφιστάμενες και τις νέες επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα χωρίς χρονικό ορίζοντα για τη σταδιακή κατάργηση αυτής της προστασίας· εκφράζει την ικανοποίησή του για την προτεινόμενη εξαίρεση των ορυκτών καυσίμων που προβλέπεται από την εκσυγχρονισμένη Συνθήκη· σημειώνει ότι, στο πλαίσιο μιας εκσυγχρονισμένης ΣΧΕ, οι νέες επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα δεν θα προστατεύονται πλέον μετά την 15η Αυγούστου 2023 και οι υφιστάμενες επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα θα υπόκεινται σε 10ετή περίοδο σταδιακής κατάργησης, η οποία προβλέπεται να ξεκινήσει μόλις η ΕΕ εφαρμόσει προσωρινά την εκσυγχρονισμένη ΣΧΕ· σημειώνει ότι η εκσυγχρονισμένη ΣΧΕ ορίζει ως καταληκτική ημερομηνία το 2040, έως την οποία όλες οι επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα δεν θα προστατεύονται πλέον στην περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη επιλέξουν να συμμετάσχουν στην εξαίρεση· σημειώνει ότι η αποχώρηση από τη ΣΧΕ πριν από την έναρξη ισχύος της εκσυγχρονισμένης έκδοσής της υπάγει τα αποχωρούμενα συμβαλλόμενα μέρη στην 20ετή ρήτρα λήξης ισχύος της, σύμφωνα με την οποία οι επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα θα εξακολουθήσουν να προστατεύονται βάσει των μη εκσυγχρονισμένων διατάξεων της ΕΔΕΚ· επιστὰ την προσοχή στο γεγονός ότι, παρά την αποχώρησή της από τη ΣΧΕ την 1η Ιανουαρίου 2015, η Ιταλία ενεπλάκη παρ' όλα αυτά σε επτά υποθέσεις που παραπέμφθηκαν στον μηχανισμό επίλυσης διαφορών της

ΣΧΕ μετά την αποχώρησή της, η πιο πρόσφατη από τις οποίες παραπέμφθηκε το 2020·

10. εκφράζει σοβαρή ανησυχία για την έλλειψη συνέπειας των πολιτικών ορισμένων κρατών μελών για τις διεθνείς επενδυτικές συμφωνίες· σημειώνει με ανησυχία ότι ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να διαπραγματεύονται διμερείς επενδυτικές συμφωνίες (ΔΕΣ) που δεν περιλαμβάνουν σύγχρονα πρότυπα προστασίας των επενδύσεων συμβατά με τη μεταρρυθμισμένη προσέγγιση της ΕΕ, που εξακολουθούν να προστατεύουν τις επενδύσεις σε ορυκτά καύσιμα και που δεν περιέχουν καμία αναφορά στις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παρισιού· παροτρύνει τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν μια διεθνή επενδυτική πολιτική συμβατή με την εκσυγχρονισμένη πολιτική της ΕΕ· καλεί την Επιτροπή να μην δίνει την έγκρισή της στα κράτη μέλη για να συνάπτουν ΔΕΣ που δεν σέβονται τη μεταρρυθμισμένη επενδυτική πολιτική της ΕΕ·
11. υποστηρίζει τις εν εξελίξει διαπραγματεύσεις στην ομάδα εργασίας ΙΙΙ της UNCITRAL, στο πλαίσιο της οποίας η ΕΕ και τα κράτη μέλη της επιδιώκουν τη σύσταση του Πολυμερούς Επενδυτικού Δικαστηρίου, το οποίο θα γίνει το αρμόδιο δικαιοδοτικό όργανο της Ένωσης για την επίλυση διεθνών επενδυτικών διαφορών· σημειώνει ότι το Πολυμερές Επενδυτικό Δικαστήριο θα συνιστούσε σημαντική απομάκρυνση από το σύστημα ΕΔΕΚ· επισημαίνει ότι, μόλις συσταθεί, το Πολυμερές Επενδυτικό Δικαστήριο θα τεθεί άμεσα σε ισχύ για όλες τις εν εξελίξει διμερείς και πολυμερείς επενδυτικές συμφωνίες – συμπεριλαμβανομένης της ΣΧΕ – των χωρών που θα συμμετέχουν σε αυτό· υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 30 παράγραφος 3 της Σύμβασης της Βιέννης περί του δικαίου των συνθηκών του 1969, το σύστημα του Πολυμερούς Επενδυτικού Δικαστηρίου θα υπερισχύει επομένως των μηχανισμών ΕΔΕΚ· καλεί την Επιτροπή να ολοκληρώσει επιτυχώς τις διαπραγματεύσεις της ομάδας εργασίας ΙΙΙ της UNICITRAL το συντομότερο δυνατόν·
12. θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι η έγκριση και η κύρωση των τροποποιήσεων της ΣΧΕ αποτελούν την προτιμώμενη μελλοντική πορεία σε σύγκριση με την αποχώρηση της ΕΕ, ιδίως δεδομένων των συνεπειών που προκάλεσε η 20ετής ρήτρα λήξης ισχύος που κατοχυρώνεται στη ΣΧΕ·
13. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη της ΕΕ ως συμβαλλόμενα μέρη να υποστηρίξουν την έγκριση του εκσυγχρονισμού της ΣΧΕ στις 22 Νοεμβρίου και να προβούν στην κύρωση της εκσυγχρονισμένης ΣΧΕ·
14. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, και στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών.